

Nagroda Znaku i Hestii
im. ks. Józefa Tischnera

Nagroda Znak i Hestii im. ks. J. Tischnera

jest przyznawana nieprzerwanie od 2001 roku.

Za sprawą patrona zyskała rangę wyróżnienia szczególnego, bo doceniającego nie tylko za intelektualne zasługi laureatów, ale także ich charakter i postawę wobec świata.

Profesor Barbara Skarga, laureatka Nagrody z 2003 roku, ujęła to krótko: Nagroda Tischnera jest wyróżnieniem dla człowieka jako takiego, a nie dla filozofa, teologa, publicysty, społecznika.

Nagroda im. ks. Józefa Tischnera stwarza niepowtarzalną okazję, żeby pokazać jedność myślenia według wartości i empatii, bliskość intelektualnego wysiłku i codziennego praktykowania dobra.

ERGO
HESTIA

znak

KILKA SŁÓW O NAGRODZIE

Nagroda Znak i Hestii im. ks. Józefa Tischnera jest przyznawana w trzech kategoriach:

1. Pisarstwa religijnego lub filozoficznego stanowiącego kontynuację Tischnerowskiego „myślenia według wartości”.
2. Publicystyki lub eseistyki na tematy społeczne, która uczy Polaków przyjmować „nieszczęsny dar wolności”.
3. Inicjatyw duszpasterskich i społecznych współtworzących „polski kształt dialogu Kościoła i świata”.

W skład Kapituły Nagrody wchodzi: ks. Adam Boniecki (przewodniczący), Witold Dudziński, Jacek Karnowski, abp Grzegorz Ryś, Władysław Stróżewski, Piotr M. Śliwicki, Łukasz Tischner (sekretarz), Karolina Wigura i Henryk Woźniakowski.

Wśród dotychczasowych laureatów znaleźli się m.in.:

s. Małgorzata Chmielewska, s. Barbara Chyrowicz, Janina Ochojska, Barbara Skarga, ks. Michał Heller, o. Wacław Hryniewicz, Wojciech Jagielski, Piotr Kłodkowski, Jan Nowak-Jeziorański, Jerzy Szacki i Paweł Śpiewak. Laureatami Nagrody bywały też osoby, których działalność społeczna nie jest szeroko znana, jak siostry Maria i Teresa Sawickie czy ks. Jacek Ponikowski, a także młodzi uczeni, dopiero rozpoczynający naukową karierę, jak teologowie Piotr Sikora i ks. Robert J. Woźniak czy socjologowie Karolina Wigura i Michał Łuczewski.

FUNDATORZY NAGRODY

Fundatorami Nagrody są Grupa ERGO Hestia oraz Społeczny Instytut Wydawniczy Znak. Każdy z laureatów otrzymuje nagrodę pieniężną w wysokości 33 000 zł oraz statuetkę autorstwa Mariana Gromady.

INFORMACJE O GRUPIE ERGO HESTIA

Grupa ERGO Hestia łączy biznes z zaangażowaniem społecznym. Obok przyznawanej już od 2001 roku Nagrody Znak i Hestii im. ks. Józefa Tischnera, która honoruje wybitnych intelektualistów i działaczy społecznych, jest też mecenasem programu Artystyczna Podróż Hestii.

Grupa jest również szeroko zaangażowana w promowanie inicjatyw ekologicznych w Polsce m.in. poprzez program EKO Hestia SPA. Poprzez Fundację Integralia tworzy warunki zawodowego startu dla ambitnych osób niepełnosprawnych. Jest też sponsorem tytularnym ERGO Areny, największej hali sportowo-widowiskowej na Pomorzu.

Tworzą ją dwie spółki ubezpieczeniowe: STU ERGO Hestia SA i STU na Życie ERGO Hestia SA. Spółki Grupy oferują ubezpieczenia dla klientów indywidualnych w zakresie ochrony majątku i życia, a także dla przemysłu oraz małego i średniego biznesu.

WERDYKT JURY

Podczas posiedzenia w dniu 3 marca 2019 roku jury pod przewodnictwem ks. Adam Bonieckiego wyróżniło trzech laureatów.

1. **o. Ludwik Wiśniewski OP** – w kategorii pisarstwa religijnego lub filozoficznego, stanowiącego kontynuację „myślenia według wartości”. Wyróżniony za książkę *Nigdy nie układaj się ze złem. Pięćdziesiąt lat zmagania o Kościół i Polskę*, w której odważnie upomina się o powrót do wartości ewangelicznych – w myśleniu o Polsce i o świecie. W jego tekstach współczesne chrześcijaństwo uwalnia się od grymasu niechęci do świata i odzyskuje swój źródłowy blask.

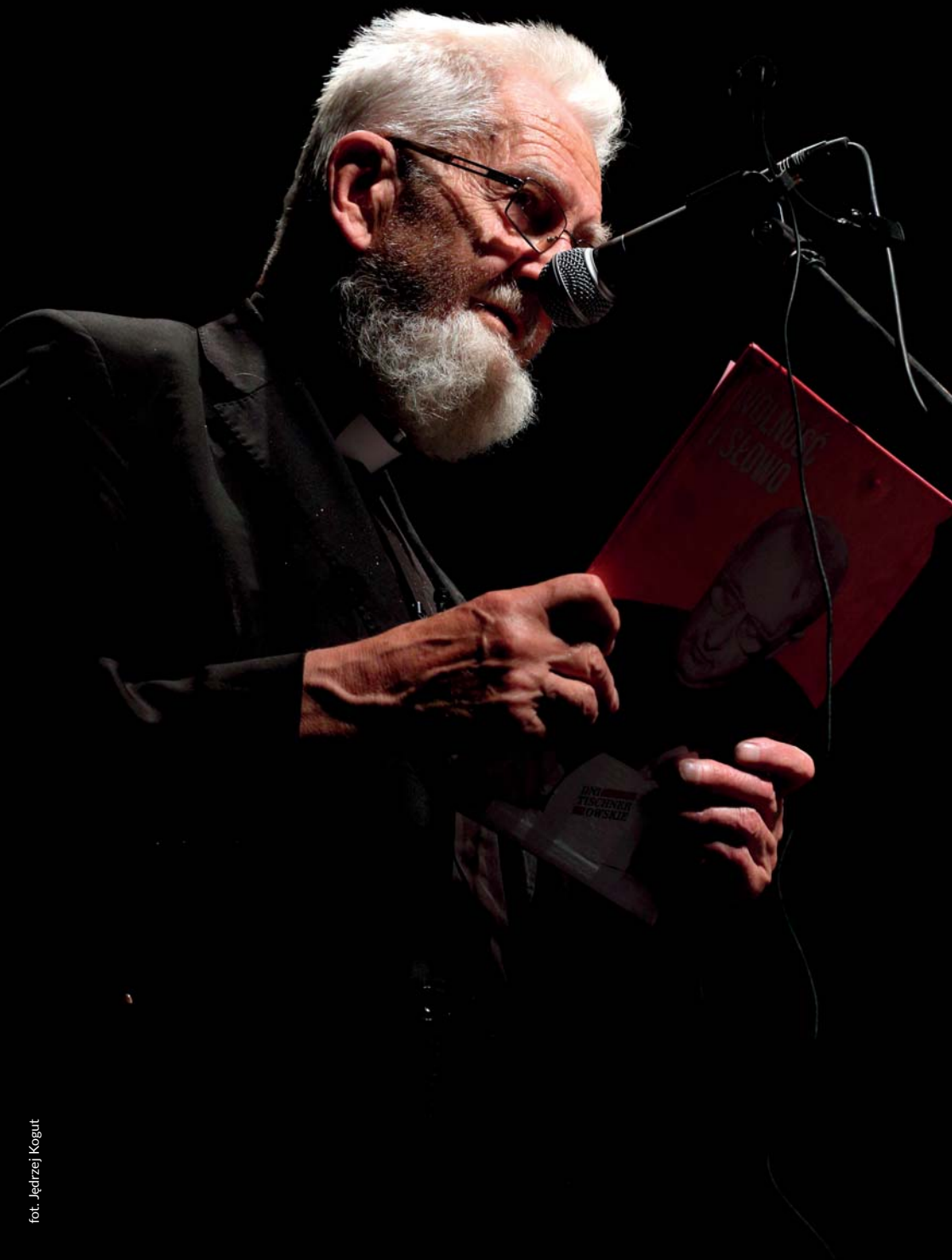
2. **Łukasz Garbal** – w kategorii publicystyki lub eseistyki na tematy społeczne, która uczy Polaków przyjmować „nieszczęsny dar wolności”. Nagrodzony za książkę *Jan Józef Lipski. Biografia źródłowa*, która przynosi fresk dwudziestowiecznego polskiego losu. Opowieść o życiu Jana Józefa Lipskiego służy nie tylko przypomnieniu tej legendarnej postaci, lecz także pokazaniu, że współczesna Polska może być inna. Łukasz Garbal proponuje swym czytelnikom lekcję dojrzałego patriotyzmu, który łączy, a nie dzieli.

3. **Lidia Niedźwiedzka-Owsiak i Jerzy Owsiak** – w kategorii inicjatyw duszpasterskich i społecznych współtworzących „polski kształt dialogu Kościoła i świata” za działalność w ramach Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Fundacja od ponad ćwierćwiecza nieprzerwanie wyposaża tysiące polskich szpitali w sprzęt ratujący życie, ale jej zasługi są także niematerialne. Lidia Niedźwiedzka-Owsiak i Jerzy Owsiak uczą radości pomagania i pokazują, że dobro nie ma pokoleniowych, narodowych czy światopoglądowych granic.

Nagroda Znak i Hestii
im. ks. Józefa Tischnera

SYLWETKI LAUREATÓW

fol. Klaudyna Schubert

Ojciec Ludwik Wiśniewski OP

Urodził się w 1936 roku w Skierbieszowie koło Zamościa. Jest teologiem, duszpasterzem, publicystą i byłym działaczem opozycji antykomunistycznej. Do zakonu dominikanów wstąpił w 1952 r., w roku 1961 otrzymał święcenia kapłańskie. W latach 1966-1968 studiował na Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Najpierw był duszpasterzem akademickim w Gdańsku, potem pełnił tę posługę w Lublinie i we Wrocławiu. W drugiej połowie lat 80. organizował „Tygodnie społeczne”, czyli cykle spotkań propagujące budowanie niezależnych struktur społecznych. Ojciec Wiśniewski napisał głośny list otwarty do Edwarda Gierka, w którym sprzeciwiał się twierdzeniu, że PRL jest państwem świeckim. W marcu 1977 r. podpisał „Apel do społeczeństwa polskiego”, pierwszy dokument Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO). Wtedy też został zaliczony do 60 polskich opozycjonistów w dokumencie „Rozpoznanie antysocjalistycznych wrogów i negatywnych sił w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. Po transformacji ustrojowej pracował w Krakowie, a potem w parafii św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Sankt Petersburgu. Obecnie mieszka w Lublinie.

Ojciec Wiśniewski został odznaczony przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2015 roku Bronisław Komorowski nagroził go Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski. W ostatnich latach głośno stały się jego listy i wypowiedzi publiczne, w których potępia upolitycznienie polskiego Kościoła i działania jego przedstawicieli, które przeczą duchowi Ewangelii. Owocem jego wieloletnich przemyśleń teologicznych i obywatelskich jest książka *Nigdy nie układaj się ze złem. Pięćdziesiąt lat zmagania o Kościół i Polskę* (WAM, 2018).

W moim przekonaniu zagubiliśmy kierunek, w którym powinno podążać chrześcijaństwo. Za nasze główne zadanie uznaliśmy w polskim Kościele przemianę świata – budowę Królestwa Bożego na ziemi – nie zaś przemianę człowieka i tworzenie Królestwa Bożego w ludzkich sercach. Manifestem katolicyzmu przestało być dla nas Kazanie na Górze, które jest sercem Ewangelii. Stało się nim natomiast wezwanie do walki w obronie chrześcijańskiej cywilizacji i chrześcijańskich wartości.

Dopracowaliśmy się nowego polskiego mesjanizmu. Wydaje nam się, że tylko mywzlaicyzowanej, pogańskiej Europie zachowaliśmy żywotne chrześcijaństwo. Kościół w naszym wydaniu ma być armią ludzi zdolną do podjęcia walki ze swoimi wrogami: „cywilizacją śmierci”, liberalizmem, masonerią i wszelkim „lewactwem”. W ten sposób przestał być on zdolny do funkcjonowania ponad podziałami ideologiczno-politycznymi.

Ludwik Wiśniewski OP,
Nigdy nie układaj się ze złem. Pięćdziesiąt lat zmagania o Kościół i Polskę,
Wydawnictwo WAM, s. 292

Łukasz Garbal

Urodził się w 1976 roku. Pasję do polonistyki i historii oraz samoorganizacji społecznej zawdzięcza rodzicom i nauczycielom z Prywatnego Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. ks. K. Gostyńskiego w Lublinie. Współpracował z lubelskim Ośrodkiem Brama Grodzka – Teatrem „NN” (kwartalnik uczniów i nauczycieli „Scriptores Scholarium”). Absolwent polonistyki KUL. Doktor nauk humanistycznych (2008). Kustosz dyplomowany w Instytucie Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, oddziale Muzeum

Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie. Edytor. Opracował wybór pism Jana Józefa Lipskiego: *Słowa i myśli. Szkice wybrane* (Warszawa 2009), *Dziennik 1954-1957* (Warszawa 2010), *Pisma polityczne. Wybór* (Warszawa 2011), *Idea Katolickiego Państwa Narodu Polskiego* (Warszawa 2015), oraz korespondencji Jana Józefa Lipskiego z Jerzym Giedroyciem (*Listy 1957-1991*, Warszawa 2015).

Autor książek: „*Ferdynandurke. Biografia powieści* (Kraków 2010), *Edytorstwo. Jak wydawać współczesne teksty literackie* (Warszawa 2011), „*Prezydent opozycji. Krótka biografia Jana Józefa Lipskiego* (Warszawa 2017), *Jan Józef Lipski. Biografia źródłowa*, t. 1-2 (Warszawa 2018). Współpracownik miesięczników „*Nowe Książki*” (2007-2017), „*Znak*” (od 2011). W czasach licealnych stypendysta Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci, jeden z laureatów nagrody dla młodych naukowców „*Zostańcie z nami*” tygodnika „*Polityka*” (2009 r.). Lokalny aktywista, bliski ruchom miejskim. Mąż i tata.

Lipski miał inną wizję uprawiania polityki niż zdobycie władzy. Sensem zaangażowania w politykę było dla niego pozytywne oddziaływanie na rzeczywistość, aby zmieniać świat na lepsze – obce mu było myślenie partyjne czy podporządkowane sukcesowi wyborczemu. (...) Wizja Lipskiego pozostała niezrealizowaną alternatywną drogą Polski po 1989 r. Tej koncyliacyjnej i głęboko moralnej (nie moralistycznej!) postawy dziś brakuje. Jest tylko zawstydzona pamięć, której symbolem pozostaje skromna uliczka na Mokotowie. Ulica Lipskiego, przy której nikt nie mieszka. (...) Ta skromna uliczka pozostaje dla mnie symbolem dzisiejszej pamięci o Janie Józefie Lipskim - chętnie przywoływanym jako autorytet, mający pośmiertnie żyrować postawę tych, którzy go przywołują, a jednocześnie chowanym w cieniu. Bowiem jest ulica – nie ma adresu. Jest pamięć – ale jakaś... zawstydzona.

Łukasz Garbal, *Jan Józef Lipski. Biografia źródłowa*, tom 2, s. 916-917

Źródłowa biografia Jana Józefa Lipskiego to przypomnienie tej postawy zgodności słów i czynów, świadczenia własnym życiem. Lipski konsekwentnie przeciwstawiał się zawłaszczaniu przez władze PRL słów, takich jak demokracja, socjalizm, patriotyzm. Komunizm był dla niego totalitaryzmem tak samo jak nacjonalizm. Mimo swojego heroicznego życiorysu nie był postacią pomnikową, ale ciepłym przyjaznym człowiekiem, który każdego traktował jako partnera do rozmowy. *(Nota wydawcy)*
Wydawnictwo: Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza

Lidia Niedźwiedzka-Owsiak

Ekonomistka, absolwentka SGPiS, współzałożycielka Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, członek zarządu Fundacji, żona Jerzego Owsiaka. Koordynuje działania Fundacji i pełni funkcję dyrektora medycznego. Utrzymuje stały kontakt z oddziałami pediatrycznymi, które korzystają z przekazanego im sprzętu medycznego. Pomimo tego, że pozostaje w cieniu i nie zabiera zbyt często publicznie głosu, to trzyma rękę na pulsie i sprawnie zarządza działaniami Fundacji. Jest ogromnym wsparciem dla swojego męża w prowadzonych wspólnie działaniach, jak podkreśla Jerzy Owsiak, Fundacji nie byłoby gdyby nie żona – *Ona to wszystko trzyma* – mówi. W 2014 roku wraz z mężem byli Laureatami Krysztalowych Zwierciadeł. Wyróżniona tytułem Kobiety Roku 2017, który przyznaje miesięcznik „*Twój STYL*”.

Jerzy Owsiak

Urodził się 6 października 1953 roku w Gdańsku - polski dziennikarz radiowy i telewizyjny, działacz społeczny, laureat wielu nagród i wyróżnień (m.in. tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Medal świętego Jerzego, Nagroda Jerzmanowskich). Pomysłodawca, współzałożyciel i prezes zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, z którą realizuje ideę corocznego Finału WOŚP – rekordowej zbiórki publicznej prowadzonej w kraju i na świecie. Do tej pory Fundacja w styczniowych zbiórkach zebrała na wsparcie polskiej medycyny sumę ponad 1 mld złotych. Twórca Przystanku Woodstock (dziś Pol'and'Rock Festival) – największego otwartego Festiwalu w Europie. Współautor publikacji: *Listy do Owsiaka*, *Orkiestra Klubu Pomocnych Serc*, czyli *monolog-wodospad Jurka Owsiaka*, *Przystanek Woodstock – historia Najpiękniejszego Festiwalu Świata* oraz autor książki *Róbta co chceta, czyli z sercem jak na dłoni – 20 lat grania*.

PROGRAM WYDARZEŃ TOWARZYSZĄCYCH 19. DNIOM TISCHNEROWSKIM

14 MARCA / CZWARTEK / GODZ. 11.00

Radio Kraków, Al. Juliusza Słowackiego 22 / Studio im. Romany Bobrowskiej

CZYTAMY! – PRZESTRZEŃ JAKO PROJEKT WOLNOŚCI

warsztaty literacko-filozoficzne dla młodzieży na podstawie fragmentów książki *Kot pilnujący myszy*

prowadzenie: **Wojciech Bonowicz**

.....
Spotkanie przeznaczone jest przede wszystkim dla młodzieży, ale ma charakter otwarty – zaproszeni są wszyscy chętni.

21 MARCA / CZWARTEK / GODZ. 17.00

Radio Kraków, Al. Juliusza Słowackiego 22 / Studio im. Romany Bobrowskiej

KIM JEST DOBRY CZŁOWIEK ?

rozmowa w kontekście medycyny, teologii i etyki

uczestnicy dyskusji: **Maciej Małecki, Piotr Sikora, Piotr Grzegorz Nowak**

prowadzenie: **Jolanta Drużyńska** / Radio Kraków

.....
Wiemy co znaczy być zdrowym, przedsiębiorczym, ambitnym, ale kim jest dobry człowiek? Do rozmowy zaprosiliśmy prof. Macieja Małeckiego, dziekana Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum, Piotra Sikorę, filozofa i teologa, laureata Nagrody Znaku i Hestii im. Ks. J. Tischnera oraz dra hab. Piotra Grzegorza Nowaka, etyka z Zakładu Badań nad Etyką Zawodową UJ.

26 MARCA / WTOREK / GODZ. 19.00

Instytut Myśli Józefa Tischnera ul. Sławkowska 14

ZROZUMIEĆ CZŁOWIEKA

uczestnicy dyskusji: **Karol Tarnowski i Jaromir Brejda**

prowadzenie: doktoranci **Wojciech Zalewski i Paweł Rozwadowski**

.....
Żyjemy w świecie ogromnego rozwoju technologii i nauki. Wydaje się, że poznanie tego, co dawniej uważano za nienaruszalne tajemnice, dziś pozostaje jedynie kwestią czasu. Czy tak jest naprawdę? Czy droga do człowieka w ogóle prowadzi przez wiedzę? A może tajemnica człowieka tkwi w wolności, wartościach, pragnieniu metafizycznym? Nad tymi pytaniami zastanawiać się będą wybitni filozofowie: prof. Karol Tarnowski oraz prof. Jaromir Brejda. Rozmowę przeprowadzą ich doktoranci: Wojciech Zalewski i Paweł Rozwadowski.

POCIĄG DO TISCHNERA

**POCIĄG RELACJI KRAKÓW-SOPOT
ODJAZD DWORZEC GŁÓWNY KRAKÓW
sobota, 23 marca, godz. 9:46**

STREFA TISCHNERA / POCIĄG DO TISCHNERA

POCIĄG RELACJI KRAKÓW-SOPOT
ODJAZD DWORZEC GŁÓWNY KRAKÓW
sobota, 23 marca, godz. 9:46

POCIĄG DO TISCHNERA to zaproszenie do rozmowy w podróży z południa na północ Polski. To również możliwość spotkania z niezwykłymi ludźmi, którzy w swoim życiu idą drogami Tischnera i chętnie porozmawiają z nami o współczesnej Polsce i świecie. Na pokładzie będzie z nami czworo laureatów Nagrody im. ks. J. Tischnera: Janina Ochojska, Wojciech Jagielski, Jerzy Sosnowski i Kuba Wygnański. Rozmowy z gośćmi poprowadzą Wojciech Bonowicz - poeta, publicysta, autor m.in. biografii „Tischner” oraz Łukasz Tischner - historyk literatury, autor książek o twórczości Czesława Miłosza i Witolda Gombrowicza.

POCIĄG DO TISCHNERA jedzie po trasie Kraków-Sopot. Taką trasę wybrano nieprzypadkowo. Na jednym jej końcu jest Podhale, z którego ks. Tischner pochodził, i Kraków, z którym całe życie był związany. Na drugim jest Trójmiasto kojarzące się z Solidarnością, której ks. Tischner wiernie towarzyszył. W Krakowie wydawane są jego książki i organizowane Dni Tischnerowskie, które mają go upamiętnić. W Sopocie ma swoją siedzibę ERGO Hestia, która jest fundatorem Nagrody Znak i Hestii im. ks. J. Tischnera, wręczanej od 19 lat myślicielom, publicystom i osobom zaangażowanym społecznie.

POCIĄG DO TISCHNERA jest częścią programu wydarzeń towarzyszących realizowanych w ramach Strefy Tischnera. Chcemy w ten sposób promować ideaę Nagrody Znak i Hestii im. ks. J. Tischnera oraz jej laureatów. Inspiracją do rozmów będą teksty profesora Tischnera „Etyka solidarności” i „Nieszczęsny dar wolności”, fragmenty przeczytają nasi goście. Do rozmowy zapraszamy pasażerów pociągu relacji Kraków - Sopot oraz towarzyszącą nam w podróży młodzież z VII LO w Krakowie. Zapraszamy do rozmowy. Zapraszamy do myślenia!

Goście na pokładzie

Laureaci Nagrody Znak i Hestii im. ks. J. Tischnera

Janina Ochojska – założycielka i szefowa Polskiej Akcji Humanitarnej, niosącej pomoc ofiarom konfliktów zbrojnych i katastrof naturalnych w różnych częściach świata. Nagrodzona za imponującą i zakrojoną na coraz szerszą skalę działalność, która nieustannie przypomina Polakom, jak wielką siłę ma w sobie ideał solidarności.

Wojciech Jagielski – pisarz i reporter, członek redakcji „Tygodnika Powszechnego”, gdzie prowadzi autorski serwis informacyjny „Strona świata”. Wielokrotnie nagradzany jako autor książek. Ostatnio wydał „Wszystkie wojny Lary” i „Na Wschód od Zachodu”. Nagrodzony za zbiór reportaży o Afganistanie „Modlitwa o deszcz”.

Jerzy Sosnowski – pisarz, dziennikarz, historyk literatury, do 2016 r. związany z radiową Trójką. Autor kilku powieści, m.in. „Spotkamy się w Honolulu” i „Sen sów”, oraz książek eseistycznych. Nagrodzony za książkę „Co Bóg zrobił szympansom?”, w której – jak napisało jury – „przywraca blask słowu dialog.

Kuba Wygnański – działacz społeczny, współtwórca i doradca wielu organizacji pozarządowych, m.in. Stowarzyszenia Klon/Jawor oraz Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”. Nagrodzony za całokształt działalności na rzecz sektora organizacji pozarządowych w Polsce.

DNI
TISCHNER
OWSKIE

ZAPRASZAMY DO MYŚLENIA

www.tischner.pl
fb.com/dni.tischnerowskie